gemeente
NOORDOOSTPOLDER

MEMO aan Raad

Aan	:	De raad van gemeente Noodoostpolder
Van	:	College van B & W van Noordoostpolder
Datum	:	27 oktober 2020
Onderwerp	:	**Dilemma's bij de uitvoering van de motie Verplaatsen Oorlogsmonument (2020-06-14u)**

Beleidsreferentie
⇒ *Motie Verplaatsen Oorlogsmonument (2020-06-14u)*

Inleiding
In de raadsvergadering van 29 juni 2020 is motie 2020-06-14u aangenomen.
De motie roept op "het oorlogsmonument bij de herinrichting van het park aan de zijde van de KJ-straat weer terug te plaatsen op de oorspronkelijke plek in het Centrum van Emmeloord."
In dit memo informeren wij u over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de motie en willen we u onze dilemma's voorleggen waarvoor we nu staan.

Wat hebben we tot nu toe gedaan?
In onze verkenning naar de uitvoering van deze motie hebben we:

- een raming van de kosten gemaakt. Verplaatsing wordt geraamd op € 55.000 op basis van de huidige marktprijzen. Dekking van deze kosten zou kunnen komen uit de reserve BKC. Daarvoor zou u als raad een apart besluit moeten nemen, omdat u over de besteding van de reserves gaat.
  Naar doel en aard van deze reserve zou dekking van de kosten uit deze reserve voor de hand liggen.
- We hebben onderzoek gedaan naar de voorwaarden en criteria op basis waarvan het ontwerp geplaatst is op de huidige locatie. U leest hier meer over onder het kopje 'De Voorgeschiedenis".
- We hebben overleg gehad met de ontwerper.
- In de tussentijd hebben de buurtbewoners van de Granpré Molièrelaan u een brief overhandigd waarin zij hun bezwaren kenbaar hebben gemaakt.
- We hebben een vertegenwoordiger van de buurtbewoners gesproken.

Wat zijn onze dillema's?

1. De ontwerper zal zich verzetten tegen verplaatsing
Als wordt besloten het monument te verplaatsen zal de ontwerper, die het intellectueel eigendom heeft, daartegen in bezwaar gaan. Tenzij het zou zijn naar een plek met een zelfde open karakter als het huidige. Maar verplaatsing naar een kleinere plek met meer drukte en minder zicht op het monument, beschouwt hij als een aantasting van de intentie van het kunstwerk.
Belangrijke criteria bij het ontwerp en de keuze voor de huidige plek waren immers een centrale ligging en een waardige plek (zie kopje voorgeschiedenis).

De ontwerper zal zich beroepen op ART 25 1, lid c en d van de Auteurswet.
Hierin staat dat de maker van het werk het recht heeft zich te verzetten tegen elke andere wijziging in het werk, tenzij deze wijziging van zodanige aard is, dat het verzet zou zijn in strijd met de redelijkheid. Ook heeft de maker het recht zich te verzetten tegen elke misvorming, verminking of

andere aantasting van het werk, welke nadeel zou kunnen toebrengen aan de eer of de naam van de maker of aan zijn waarde in deze hoedanigheid.
Uit jurisprudentie blijkt dat ook het verplaatsen van een kunstwerk hier onder valt en dat de rechter in de meeste gevallen (maar niet altijd) de eigenaar van het intellectueel recht in het gelijk stelt.

2. Omwonenden zijn tegen verplaatsing
Hoewel hier geen sprake is van een toetsing van een breed draagvlak onder álle bewoners, achten we het toch van belang de reactie van de buurtbewoners te vermelden.
Zij geven aan dat het jammer zou zijn als het monument tussen de bebouwing komt te staan, waar geen plaats genoeg is om op 4 mei in stijl de oorlogsslachtoffers te gedenken.
Ze geven aan dat de huidige plek wordt bezocht door scholieren. Het monument heeft een educatieve waarde en ook zien zij vaak toeristen het gedicht en monument bekijken: op de nieuwe plek ligt het volgens hen niet zo mooi centraal en is er onvoldoende ruimte voor dergelijke educatieve uitstapjes van schoolklassen.
Zij vinden het een waardige plek met voldoende ruimte. De buurtbewoners houden er toezicht op, zoals, bijvoorbeeld, bij het laten liggen van de bloemen na de 4 mei-viering en bij het voorkomen van vandalisme.

Conclusies en vraag aan u
Wij hebben de indruk dat het verplaatsen van het Oorlogsmonument zal leiden tot een, voor de gemeente, kansarme rechtsgang en we hebben te maken met gebrek aan draagvlak van omwonenden. Tegelijkertijd ligt er een duidelijke wens van uw raad.
Gezien de ingewonnen informatie acht het college het niet verstandig vervolgstappen te ondernemen. Wij hopen dat u hiermee in kunt stemmen.

De voorgeschiedenis
In de tijd voorafgaand aan de plaatsing heeft het hoofd van de afdeling Voorlichting en Economische zaken van destijds een voorstel neergelegd om een gedenkmonument te ontwerpen.
De ontwerper heeft daarop opdracht gekregen naast een schetsontwerp ook een maquette te maken. Het ontwerp is gebaseerd op het park, waarvan de grondvorm was gebaseerd op cirkels. Op basis van die grondvorm is het ontwerp gemaakt.
Het is opgericht naar aanleiding van de vijftigste herdenking van de bevrijding en is onthuld op 4 mei 1995 door burgemeester M.A.J. Knip. Het werd in 2009 verplaatst naar de Professor Thijsselaan, nabij het voormalig verzorgingshuis De Golfslag. De verplaatsing was nodig vanwege geplande nieuwbouw voor het nieuwe centrum. Met de verplaatsing kwam tevens een eind aan het niet bedoelde functioneren als hangplek.
In overleg met de ontwerper is door het AD van Eckfonds (destijds het adviesorgaan voor Beeldende Kunst van de gemeente) gezocht naar de nieuwe locatie. Belangrijke criteria waren een centrale ligging en een waardige plek.
Er is gekozen voor het park achter De Golfslag omdat het een ruim park is, met veel ruimte er omheen en vrij van auto's, zodat de zichtbaarheid niet wordt verstoord. Het monument mocht niet komen op een drukke plek, waardoor veel mensen er overheen zouden kunnen lopen of het monument beschadigen. Dat was ook een criterium bij het vinden van de juiste plaats.
De huidige plek is ruim en riant en daarop is het ontwerp ook gemaakt: er moet goed omheen gestaan kunnen worden bij een viering en er moet goed zicht op zijn, dus geen auto's of bomen e.d. die het zicht er op verstoren.
De buurtbewoners houden er zicht op en zorgen ervoor dat het er netjes bij ligt.

Vervolgstappen
We gaan er vanuit hiermee te hebben voldaan aan onze actieve informatieplicht. Indien u naar aanleiding van dit memo nog vragen heeft of een reactie wilt geven op ons dilemma, dan zien wij die graag tegemoet.

Hebt u nog vragen?
Neem dan gerust contact op met de heer Radboud Hafkamp, beleidsadviseur Cultuur:
r.hafkamp@noordoostpolder of 06-1332 5942.